

УДК 657

*К. В. Безверхий,**к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту,**Державний торговельно-економічний університет, м. Київ**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8785-1147>**Н. М. Поддубна,**к. е. н., САР, ACCA DipIFR, CIA, Аудитор Департаменту внутрішнього аудиту,**Апарат Управління ПАТ "Укрнафта", м. Київ, Україна**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7591-5377>**Н. В. Прымак,**к. е. н., в.о. завідувача кафедри менеджменту, фінансів та бізнес-адміністрування**Міжнародного європейського університету, м. Київ, Україна**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0206-2577>**А. М. Мельник,**здобувач вищої освіти факультету фінансів та обліку,**Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна**ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2766-5745>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.21.79

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ "МІЖНАРОДНОГО АУДИТУ" ЯК ОДНОГО ІЗ КЛЮЧОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУЦІЙ

K. Bezverkhyi,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Analysis and Audit, State University of Trade and Economics, of Kyiv, Ukraine

N. Poddubna,

PhD in Economics, CAP, ACCA DipIFR, CIA, Auditor at the Department of Internal Audit, Management Office PJSC "UKRNAFTA", Kyiv, Ukraine

N. Pryimak,

PhD in Economics, Senior lecturer of the Department of Management and Economics, International European University, of Kyiv, Ukraine

A. Melnyk,

Student of higher education at the Faculty of Finance and Accounting,

State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine

DEFINING THE ESSENCE OF "INTERNATIONAL AUDIT" AS ONE OF THE KEY TOOLS FOR THE TRANSPARENCY OF INSTITUTIONAL ACTIVITIES

Сучасна Україна займає статус невід'ємного стратегічного партнера в світовому економічному співтоваристві. А тому, це не лише дає певні пріоритети та переваги в отриманні міжнародного фінансування, а й зобов'язує нашу країну показувати найвищий рівень відповідальності та транспарентності перед нашими партнерами. Виклики, які героїчно долає Україна робить її більш сильною, демократичною, "чистою" та європейською. Це саме те, до чого прагне весь український народ.

Міжнародні партнери, внутрішні та зовнішні інвестори, суспільство — головно фокусуються на попередженні фактів нецільового, нераціонального використання інвестицій чи іншої фінансової допомоги. Проведення міжнародного аудиту, чи то окремо взятого суб'єкта господарювання, чи то на рівні державних та суспільних інституцій — підвищує транспарентність не лише конкретної бізнес-одиниці, а й всієї економіки, та, тим самим сприяє покращенню інвестиційної привабливості держави.

Метою дослідження є аналіз існуючих підходів до трактування сутності міжнародного аудиту в працях вітчизняних авторів та формулювання авторського бачення перспектив поширення даного аудиту для цілей розвитку вітчизняної економіки.

Методологічною базою дослідження є застосування таких методів наукового пізнання: компаративний аналіз, трендовий аналіз, бібліометричний аналіз, графічний метод та метод систематизації й узагальнення. В процесі проведеного дослідження проаналізовано авторські позиції до визначення сутності міжнародного аудиту, ідентифіковано їхній вплив на розвиток як аудиторської діяльності зокрема, так і на розвиток відкритої економіки загалом.

Встановлено, що проведення міжнародного аудиту, чи то окремо взятого суб'єкта господарювання, чи то на рівні державних та суспільних інституцій — підвищує прозорість не лише конкретної бізнес-одиниці, а й всієї економіки, та, тим самим сприяє покращенню інвестиційної привабливості держави. А тому, відкритість до Міжнародного аудиту — це чіткий сигнал і прояв рішучості суспільства та інших інституцій до прозорості та невідворотності демократичного майбутнього України.

Modern Ukraine occupies the status of an integral strategic partner in the global economic community. Therefore, this not only gives certain priorities and advantages in obtaining international funding, but also obliges our country to show a high level of responsibility and transparency to our partners. The challenges that Ukraine heroically overcomes make it stronger, more democratic, "cleaner" and more European. This is what Ukrainians are fighting for.

International partners, internal and external investors, society — mainly focus on preventing facts of inappropriate, irrational use of investments or other financial assistance. Conducting an international audit, whether of an individual business entity or at the level of state and public institutions, increases the transparency not only of a specific business unit, but also of the entire economy, thereby contributing to improving the investment attractiveness of the state.

The aim of the study is to analyze existing approaches to the interpretation of the essence of international audit in the works of domestic authors and to formulate the author's vision of the prospects for the dissemination of this audit for the development of the domestic economy.

The methodological basis of the research is the application of the following methods of scientific knowledge: comparative analysis, trend analysis, bibliometric analysis, graphic method and method of systematization and generalization. In the process of the study, the author's positions on determining the essence of international audit were analyzed, their influence on the development of both auditing activities in particular and the development of an open economy in general was identified.

It has been established that conducting an international audit, either of an individual business entity, or at the level of state and public institutions, increases the transparency of not only a specific business unit, but also the entire economy, thereby helping to improve the investment attractiveness of the state. Therefore, openness to the International Audit is a clear signal and manifestation of the determination of society and other institutions towards openness and the inevitability of the democratic future of Ukraine.

*Ключові слова: аудит, прозорість, міжнародний аудит, відкрита економіка, інституціоналізм.
Key words: audit, transparency, international audit, open economy, institutionalism.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах економічної, політичної, та, у загальному, — глобалізаційної нестабільності одним із важливих факторів впливу на рентабельність підприємств, ефективність громадського сектору та державних установ є чітко врегульована нормативно-правова база та підвищена свідомість кожного суб'єкта відкритої економіки. Проте, нині значний вплив на розвиток демократичних держав мають глобалізаційні та інтеграційні процеси, а тому незалежне підтвердження результатів діяльності як країни загалом, так і окремих її суб'єктів зокрема, набуває особливої актуальності та значимості.

Реалії сьогодення вкотре демонструють вагомість міжнародного аудиту у процесі здійснення не лише

підприємницької діяльності, а й ефективної та результативної реалізації стратегічного курсу кожної країни.

Стрімкі глобалізаційні процеси на ринку аудиторських послуг — це чи не найбільший та найвпливовіший каталізатор змін в процесі надання аудиторських послуг, а, отже, один із драйверів, підвищення довіри до отриманих висновків за результатами міжнародного аудиту. Проведення міжнародного аудиту, чи то окремо взятого суб'єкта господарювання, чи то на рівні державних та суспільних інституцій — підвищує прозорість не лише конкретної бізнес-одиниці, а й всієї економіки, та, тим самим сприяє покращенню інвестиційної привабливості держави. Тому, дослідження сутності поняття "міжнародного аудиту", окреслення його особливостей проведення — дозволить стандартизувати наявні підходи та розширити сприйняття даного виду аудиту як одного із ключових факторів стабільної довіри інвесторів та партнерів як на мікро-, так і на макрорівнях.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Незважаючи на зростаючу актуальність та значимість для розвитку економіки, процесу проведення міжнародного аудиту суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм — дане питання залишається недостатньо розглянуте в наукових публікаціях. Дослідженням сутності поняття "міжнародний аудит" займаються багато вчених-економістів (див. [1—15]). Віддаючи належне науковим напрацюванням дослідників, варто звернути увагу на те, що питання визначення сутності поняття "міжнародний аудит" нині не є досконало вивченим і потребує подальших опрацювань.

Враховуючи помірне зростання уваги вітчизняних авторів до даної проблематики, слід зазначити, що в розглянутих наукових працях відсутній єдиний підхід до трактування сутності міжнародного аудиту; не розкрито його реалізацію в реаліях України; не окреслено його конкурентні переваги та недоліки, а тому підняте питання потребує більш глибокого вивчення, особливо зважаючи на ті обставини, у яких зараз доводиться функціонувати нашій країні, адже міжнародні партнери, донори та інші інвестори зацікавлені в транспарентності нашої економіки, державних та інших інституцій та прагнуть мати впевненість, що їхні інвестиції використовуються відповідно до заявлених цілей найбільш ефективним та оптимальним шляхом, та що намічені трансформаційні та реформаційні процеси відбуваються у відповідності до задекларованих домовленостей та термінів.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даного дослідження є аналіз існуючих підходів до трактування сутності міжнародного аудиту в працях вітчизняних авторів та формулювання авторського бачення перспектив поширення даного аудиту для цілей розвитку вітчизняної економіки.

Гіпотезою дослідження є те, що популяризація міжнародного аудиту в Україні сприятиме розвитку найкращої аудиторської практики та передового досвіду, що позитивно впливатиме на інвестиційний та репутаційний імідж України.

Інформаційною базою дослідження є наукові праці українських дослідників з питань дослідження міжнародного аудиту.

Використано загальнонаукові й спеціальні методи дослідження процесів та явищ у їхньому взаємозв'язку і розвитку, а саме: при визначенні економічної сутності поняття "міжнародний аудит" використано діалектичний метод; для побудови гіпотези дослідження — гіпотетичний метод, при формулюванні проблеми та мети дослідження — індукцію та дедукцію.

Проведено бібліографічний і бібліометричний аналіз публікацій за даною тематикою, а візуалізацію результатів дослідження проведено графічним методом, зокрема використано таблиці. Для формування підсумків результатів дослідження та висновків використано метод систематизації та узагальнення.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Слід зазначити, що більшість дослідників, схильні визначати міжнародний аудит в класичному його про-

яві, а саме, як аудит бухгалтерського обліку зокрема, та фінансової звітності загалом. Зазначимо, що на наш погляд, міжнародний аудит необхідно розглядати набагато ширше за "стандартне" визначення. Тобто, це може бути міжнародна перевірка не лише фінансової, корпоративної звітності, звіту про управління, а й як аудит процесів корпоративного управління, управління ризиками (як на рівні окремого підприємства, так і на рівні окремих державних установ та різних громадських формувань), інституційних процесів, законотворчих процесів, в питаннях трансформаційних змін, які відбуваються та імплементуються на мікро- та макрорівнях. Даний вид аудиту дає можливість не лише виявити "вузькі" місця, неефективні рішення (із подальшою деталізацією по умислу їх прийняття та реалізації), а й розробити спільні рішення, які дозволять запровадити превентивні точки контролю, що в загальному покращить ефективність та результативність конкретного об'єкта аудиторської перевірки.

В наших попередніх дослідженнях було визначено підходи до сутності поняття "е-аудит" [16].

Огляд визначень поняття "міжнародний аудит" у наукових джерелах надано в табл. 1.

Узагальнення підходів різних авторів до визначення поняття "міжнародний аудит" наведено в табл. 2.

Відповідно до узагальнених даних (табл. 2), найменш поширеною у вибірці є інтерпретація сутності міжнародного аудиту як такого, що включає норми, принципи, підходи, методи та методики проведення перевірок. Її надають вчені-дослідники — автори 20% досліджених літературних джерел (Артюх О.В., Панфілов М.С., Бондар В.П., Корольчук Т.В.).

У даній вибірці дослідження підхід щодо трактування сутності поняття "міжнародний аудит", як особливий вид підприємницької діяльності, за часткою джерел прирівнюється до підходу, який розглядає дане поняття крізь нову концепцію перевірок. Напрацювання науковців, прибічників цих підходів, відповідно складають 26,67% усіх опрацьованих джерел в процесі проведення наукового дослідження (Білик К.В., Пушкар О.І., Голінач Л., Пастернак М., Качан А.Ю., Орсаг А.П., Гевлич Л.Л., Скрипник С.В., Томчук О.В., Фесенко В.В.).

Четвертий підхід розгляду поняття "міжнародний аудит" найбільше нам імпонує і ми цілком розділяємо думку науковців, які належать до даної категорії. Адже вивчення міжнародного аудиту, як інструмента регулювання підприємницької діяльності дає глобальні можливості спостереження за особливостями аудиту у різних галузях діяльності. Частка наукових джерел даного підходу складає 26,66% (Абасов В.А., Гавриловський О.С., Гавриловська Л.М., Коломієць В.Ю., Балан А.А., Семенець А.О.).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У процесі проведеного дослідження узагальнено та проаналізовано підходи різних учених-дослідників до трактування сутності поняття "міжнародний аудит". У найбільшій кількості дослідже-

Таблиця 1. Визначення сутності поняття "Міжнародний аудит" в наукових джерелах

№ з/п	Автор	Визначення
1	Абасов В. А. [1, с. 115]	Міжнародний аудит – це система вимірювання ефективності управління підприємства, яка варіюється залежно від країни. Покликання міжнародного аудиту у підвищенні якості діяльності уряду і в кінцевому підсумку у підвищенні рівня життя населення
2	Артох О. В., Панфілов М. С. [2, с. 134-135]	Міжнародний аудит – це принципи, норми та стандарти, за якими аудитори мають працювати. У США під поняттям «незалежний аудит» розуміють ще й збір доказів про діяльність фірми - клієнта у партнерів по бізнесу з метою перевірки операцій. Незалежність міжнародного аудиту трактується, як «свобода від умов та відносин, які в контексті угоди можуть поставити під загрозу чесність чи об'єктивність фірми чи осіб, на яких поширюється дія зобов'язання»
3	Білик, К. В., Пушкар О. І. [3, с. 195]	Міжнародний аудит – це діяльність, яка має свої особливості в окремо взятій державі світу. Аудиторська діяльність характеризується досить низьким рівнем державного контролю. Проте, аудиторські процедури проводяться за нормативно-правовими актами, прийнятими в урядових структурах. Міжнародний аудит проводиться на трьох рівнях: державно-громадському, корпоративному і громадському
4	Бондар В. П. [4, с. 19-20]	Міжнародний аудит включає норми, принципи, підходи, методи та методики проведення перевірок. Для такого виду аудиту притаманна властивість набуття особливостей, характерних для економічних умов тої країни, в якій він сформувався. Основна відмінність аудиторської діяльності в різних державах – рівень втручання державного контролю в аудиторську діяльність
5	Гавриловський О.С., Гавриловська Л.М. [5, с. 69]	Аудит у світі є досить новим інструментом регулювання підприємницької діяльності. На теперішньому етапі міжнародний аудит характеризується вдосконаленням законодавчої бази на рівні зарубіжного законодавства
6	Гевлич Л. Л [6, с. 36]	Міжнародний аудит – це незалежне припущення щодо правдивості фінансової інформації суб'єкта господарювання, яке є основою для прийняття виважених управлінських рішень
7	Голінач Л., Пастернак М. [7, с. 148]	Міжнародний аудит – це практична діяльність, яка була сформована для перевірки достовірності інформації. Усі процедури проведення таких перевірок чітко задокументовані Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг
8	Качан А.Ю. [8, с. 156]	Міжнародний аудит – це професійна діяльність, пов'язана з утворенням у 1941 році Інституту внутрішніх аудиторів. Основним завданням такого виду аудиту є розробка етики і стандартів внутрішнього аудиту
9	Коломієць В. Ю., Балан А. А. [9, с. 153]	Аналізуючи діяльність міжнародних аудиторських компаній, міжнародний аудит включає аналіз ситуації на ринку, аналіз показників діяльності, вирішення ключових корпоративних питань і моніторинг за просуванням компанії, як роботодавця
10	Корольчук Т.В. [10, с. 9]	Міжнародний аудит – група підходів до контролю господарської діяльності суб'єктів господарювання. В залежності від ступеня державного втручання та контролю за функціонуванням суб'єктів аудиторської діяльності можна виділити відповідно три моделі організації та регулювання аудиторської діяльності: жорстку, змішану та м'яку
11	Орсаг А.П. [11, с. 76]	Міжнародний аудит це сукупність процедур, що включає планування аудиторського завдання, оцінку майбутніх ризиків сьогодення, вибірку та тестування даних. За умови покращення системи захисту даних, внутрішній міжнародний аудит може стати інструментом управління ризиками компанії
12	Семенець А.О. [12, с. 82]	Аудит на міжнародному рівні зберігає гроші підприємства, захищає її репутацію і прокладає шлях до успіху. Внутрішній міжнародний аудит ідентифікує ризики підприємства на ринку, у зручний для керівництва підприємства спосіб сповіщає їх про ці ризики та здійснює пропозиції щодо оптимальності запобігання цим ризикам
13	Скрипник С.В. [13, с. 53]	Трактування поняття «міжнародний аудит» розглядається крізь призму міжнародних стандартів. Основними властивостями міжнародного аудиту є оцінка інформації наведеної в документах і надання аудиторського висновку. Найкращий спосіб окреслення поняття «міжнародний аудит» полягає в характеристиці складових аудиту, що в сукупності формують визначення аудиту
14	Томчук О.В. [14, с. 80]	Мета міжнародного аудиту полягає в підвищенні ступеня довіри користувачів фінансової інформації. Аудит – процес висловлення професійної думки провідних спеціалістів. Професійне судження аудитора – використання професійних компетентностей в процесі виконання завдань аудиту для подальшого формулювання аудиторського висновку
15	Фесенко В.В., Мигаль Ю.І. [15, с. 217]	Міжнародний аудит – сукупність міжнародних норм і правил у сфері запобігання податкового шахрайства на підприємствах

Джерело: складено авторами за [1—15].

них літературних джерел (26,67%) міжнародний аудит трактується як сукупність процедур, що включає планування аудиторських завдань, оцінку майбутніх ризиків сьогодення, вибірку та тестування даних.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в аналізі існуючої практики проведення міжнародного аудиту в різних країнах. Це дасть змогу розглянути шляхи оптимальної імплементації даного досвіду в вітчизняну практику, що в свою чергу дозволить гармонізувати міжнародні економіки та, в загальному, покращити інвестиційну привабливість та зміцнити довіру міжнародних партнерів до нашої країни.

Література:

1. Абасов В.А. Міжнародний досвід аудиту ефективності бюджетного планування. Вісник Одеського національного університету. Серія :Економіка 22. 2017. Вип. 4. С. 114—118.

Таблиця 2. Узагальнення методологічних підходів до визначення економічної сутності поняття "міжнародний аудит" у проаналізованій вибірці літературних джерел

№ з/п	Підходи до визначення поняття «міжнародний аудит»	Автори	Кількість джерел, од.	Частка джерел, %
1	Особливий вид підприємницької діяльності	Білик К.В. та Пушкар О.І. [3], Голінач Л. та Пастернак М. [7], Качан А.Ю. [8], Орсаг А.П. [11]	4	26,67
2	Нова парадигма (концепція) перевірок	Гевлич Л.Л. [6], Скрипник С.В. [13], Томчук О.В. [14], Фесенко В.В. [15]	4	26,67
3	Інструмент регулювання підприємницької діяльності	Абасов В.А. [1], Гавриловський О.С. та Гавриловська Л.М. [5], Коломієць В.Ю. та Балан А.А. [9], Семенець А.О. [12]	4	26,66
4	Норми, принципи, підходи, методи та методики проведення перевірок	Артох О.В. та Панфілов М.С. [2], Бондар В.П. [4], Корольчук Т.В. [10]	3	20
Σ	Всього:		15	100

Джерело: складено авторами за [1—15].

2. Артюх О.В., Панфілов М.С. Проблеми та особливості незалежного аудиту в зарубіжних країнах. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2022. № 2 (81). С. 134—141. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.2.16>.

3. Білик К.В., Пушкар О.І. Аудит у світі та в Україні, перспективи його розвитку. Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні. 2021. С. 195—196.

4. Бондар В.П. Системи організації та регулювання аудиторської діяльності країн світу. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2008. Вип. 2 (11). С. 5—20.

5. Гавриловський О.С., Гавриловська Л.М. Регулювання аудиту в країнах ЄС та перспективи його розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Випуск 15, частина 1. С. 68—71.

6. Гевлич Л.Л. Методи аудиту: міжнародне та національне трактування. Modern economics. 2017. № 4. С. 35—42.

7. Голінач Л., Пастернак М. Аудит нефінансової інформації: дилема теорії та практики. Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція "Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія". 2021. С. 148—149.

8. Качан А.Ю. Регламентация внутрішнього аудиту в світі та Україні. Збірник наукових праць студентів кафедри економічної експертизи та аудиту бізнесу. 2019. Вип. 1. С. 154—158.

9. Коломієць В.Ю., Балан, А. А. Роль світових лідерів аудиту на ринку аудиторських послуг України. Третя науково-практична Інтернет-конференція "Проблеми ринку та розвитку регіонів України в 21 столітті". 2012. С. 150—153.

10. Корольчук Т.В. Організація аудиту в зарубіжних країнах. Випускна кваліфікаційна робота за освітнім ступенем "магістр". Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій. 2018. С. 56.

11. Орсаг А.П. Основні тенденції розвитку внутрішнього аудиту у світі. Фінансові інструменти сталого розвитку економіки в контексті міжнародного співробітництва. 2021. С. 76—79.

12. Семенець А.О. Міжнародний досвід регулювання внутрішнього аудиту. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Економічні науки. 2018. № 4. С. 80—87.

13. Скрипник С.В. Методика і практика застосування міжнародних стандартів аудиту. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19—20. С. 52—58. DOI: [10.32702/2306-6814.2020.19-20.52](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.19-20.52).

14. Томчук О.В. Застосування професійного судження аудитора в контексті розвитку міжнародних стандартів аудиту. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 1. С. 68—81.

15. Фесенко В.В., Мигаль Ю.І. Міжнародний досвід аудиту і контролю трансфертного ціноутворення. Проблеми економіки. 2019. № 4. С. 216—222.

16. Bezverkhyi K., Poddubna N. Audit in the digital economy. Zovnishnja torgivlja: ekonomika, finansy, pravo. 2022. № 4. pp. 81-90. Serija. Ekonomichni nauky. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2022\(123\)07](https://doi.org/10.31617/3.2022(123)07).

References:

1. Abasov, V.A. (2017), "International experience of auditing the effectiveness of budget planning", Visnyk

Odeskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Ekonomika, vol. 22, no. 4, pp. 114—118.

2. Artiukh, O.V. and Panfilov, M.S. (2022), "Problems and features of independent auditing in foreign countries", Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu, vol. 2 (81), pp. 134—141. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.2.16>.

3. Bilyk, K.V. and Pushkar, O.I. (2021), "Auditing in the world and in Ukraine, prospects for its development", Suchasni tendentsii rozvytku finansovykh ta innovatsiino-investytsiinykh protsesiv v Ukraini, pp. 195—196.

4. Bondar, V.P. (2008), "Systems of organization and regulation of auditing activities of the countries of the world", Problemy teorii ta metodolohii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu, vol. 2 (11), pp. 5—20.

5. Havrylovskiy, O.S. and Havrylovska, L.M. (2017), "Audit regulation in EU countries and prospects for its development", Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo, vol. 15, no. 1, pp. 68—71.

6. Hevlych, L.L. (2017), "Audit methods: international and national interpretation". Modern economics, vol. 4, pp. 35—42.

7. Holinach, L., Pasternak, M. (2021), "Audit of non-financial information: dilemma of theory and practice", Mizhnarodna naukovo-praktychna Internet-konferentsiia "Oblik, opodatkuvannia i kontrol: teoriia ta metodolohiia", pp. 148—149.

8. Kachan, A.Yu. (2019), "Regulation of internal audit in the world and in Ukraine", Zbirnyk naukovykh prats studentiv kafedry ekonomichnoi ekspertyzy ta audytu biznesu, vol. 1, pp. 154—158.

9. Kolomiets, V.Yu. and Balan, A.A. (2012), "The role of global audit leaders in the audit services market of Ukraine", Tretia naukovo-praktychna Internet-konferentsiia "Problemy rynku ta rozvytku rehioniv Ukrainy v 21 stolitti", pp. 150—153.

10. Korolchuk, T.V. (2018), "Audit organization in foreign countries", Navchalno-naukovyi instytut innovatsiinykh osvitnikh tekhnolohii, Kyiv, Ukraine, pp. 56.

11. Orsah, A.P. (2021), "The main trends in the development of internal audit in the world", Finansovi instrumenty staloho rozvytku ekonomiky v konteksti mizhnarodnoho spivrobitnytstva, pp. 76—79.

12. Semenets, A.O. (2018), "International experience of internal audit regulation", Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Ekonomichni nauky, vol. 4, pp. 80—87.

13. Skrypnyk, S.V. and Shepel, I.V. (2020), "Methods and practice of application of international audit standards", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 19—20, pp. 52—58. DOI: [10.32702/2306-6814.2020.19-20.52](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.19-20.52).

14. Tomchuk, O.V. (2018), "Application of the auditor's professional judgment in the context of the development of international auditing standards", Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky, vol. 1, pp. 68—81.

15. Fesenko, V.V. and Myhal, Yu.I. (2019), "International experience of transfer pricing audit and control", Problemy ekonomiky, vol. 4, pp. 216—222.

16. Bezverkhyi, K. and Poddubna, N. (2022), "Audit in the digital economy", Zovnishnja torgivlja: ekonomika, finansy, pravo, vol. 4, pp. 81—90. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2022\(123\)07](https://doi.org/10.31617/3.2022(123)07).

Стаття надійшла до редакції 17.10.2023 р.